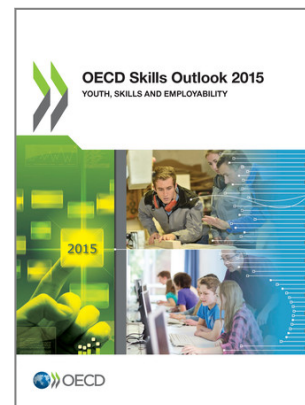

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Skills Outlook 2015

Youth, Skills and Employability

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: 10.1787/9789264234178-en

OECD oskuste prognoos 2015

Noored, oskused ja tööalane konkurentsivõime

Eestikeelne kokkuvõte

2013. aastal oli OECD riikides 39 miljonit 16–29 aasta vanust inimest, kes ei osale tööhõives, hariduses ega koolituses (niinimetatud NEET-noored) – 5 miljonit rohkem kui enne 2008. aasta majanduskriisi. Oluliselt paremad ei ole ka 2014. aasta prognoosid. Eriti suur on see arv Lõuna-Euroopa riikides, mis kriisi tõttu kõige rohkem kannatasid. Näiteks Kreekas ja Hispaanias oli 2013. aastal üle 25% noortest NEET-noored. Veelgi murettekitavam on aga see, et ligikaudu pooled NEET-noortest – umbes 20 miljonit – ei käi koolis ega otsi tööd. Seetõttu võivad nad olla kadunud oma riigi haridus-, sotsiaal- ja tööturustsüsteemide vaateväljast.

Need arvud ei kujuta endast ainult isiklikku õnnetust nendele inimestele, vaid ka raisatud investeeringut, sest haridusteel omandatud oskusi ei kasutata produktiivselt; samuti on see potentsiaalne koorem riigile kanda: madal maksutulu, suuremad riiklikud sotsiaalkindlustusmaksed ja sotsiaalne tasakaalustamatus, mis võib tekkida, kui osa elanikkonnast ei tööta ja on demoraliseeritud. Noored peaksid olema majandusele eelis, mitte potentsiaalne kohustus.

Mis on inimpotentsiaali lubamatu raiskamise põhjus? Muu hulgas see, et liiga palju noori lahkub haridussüsteemist ilma õiged oskusi omandamata, mistõttu neil on raske leida tööd. OECD rahvusvahelise täiskasvanute pädevuse hindamise programmi (PIAAC) raames korraldatud täiskasvanute oskuste uuringu järgi on 10%-l uutest lõpetanutest kehv kirjaoskus ja 14%-l kehv arvutamisoskus. Enam kui 40% neist, kes lahkusid koolist enne ülemise astme hariduse omandamist, on kehv arvutamis- ja kirjaoskus.

Lisaks lahkub liiga palju noori haridussüsteemist ilma piisavate kogemusteta töömaailma jaoks. Alla 50% kutsehariduse ja -koolituse programmide õpilastest ja alla 40% akadeemiliste programmide õpilastest täiskasvanute oskuste uuringuga kaetud 22st OECD riigist ja regioonist osaleb mingit liiki tööpõhises väljaõppes.

Isegi heade oskustega noortel on raske tööd leida. Paljude ettevõtte jaoks on töökogemusteta inimeste töölevõtmine liiga kulukas. Parimas tööeas täiskasvanutega võrreldes on noored kaks korda suurema tõenäosusega töötud.

Kuid isegi need noored, kellel õnnestub siseneda tööturule, seisavad tihti silmitsi sügavale juurdunud takistustega oma oskuste arendamisele ja karjääri edendamisele. Näiteks iga neljas töötav noor töötab ajutise töölepinguga. Sellised töötajad kasutavad oma oskusi vähem ja neil on vähem koolitusvõimalusi kui alalise töölepinguga töötajatel. Samas on 12% töötavatest noortest oma töö jaoks üle kvalifitseeritud. See tähendab, et mõned nende oskustest jäävad puutumata ja kasutamata ning nende tööandjad ei saa nendesse noortesse investeerimisest täit kasu.

Arvestades paljude OECD riikide, eriti just Euroopa riikide jaoks tulevateks aastateks prognoositud aeglase majanduskasvuga, ei muutu see pilt lähiajal arvatavasti paremaks. Mida annaks teha vahepeal?

Tagada, et kõik noored lõpetavad kooli laia valiku kasulike oskustega

Noored vajavad kõikides eluvaldkondades läbilõõmiseks laia valikut oskusi – teadmuslikke, sotsiaalseid ja emotsionaalseid. OECD rahvusvahelises õpilaste õpitulemuslikkuse hindamise programmis (PISA) leiti tugev seos esimese taseme hariduse eelse hariduse omandamise ja paremate tulemuste vahel lugemise, arvutamise ning teadmiste alal edasisel haridusteel, eriti ilmnes see sotsiaalmajanduslikult ebasoodsamates oludes õpilaste seas. Riigid saavad pakkuda kõigile lastele kvaliteetset esimese taseme hariduse eelset haridust, et aidata vähendada ebavõrdsust haridustulemuste alal ja anda igale lapsele hea algus haridusteel.

Õpetajad ja koolide juhatajad saavad tuvastada kehvade tulemustega õpilasi juba varakult, et võimaldada neile tuge ja eriprogramme, mida nad võivad vajada piisavate lugemis-, matemaatika- ja teadusealaste oskuste omandamiseks, arendada nende sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi ning hoida neid koolist lõplikult lahkumast.

Aidata koolilõpetajatel siseneda tööturule

Haridustöötajad ja tööandjad saavad teha koostööd, et anda õpilastele nõutavad oskused ja tagada, et neid oskusi hakatakse kasutama kohe noore inimese tööelu algusest. Tööpõhise väljaõppe saab integreerida nii kutsehariduse ja -koolituse kui ka akadeemilistesse teise taseme järgse hariduse programmidesse. Selline õppimine tuleb kasuks õpilastele ja samuti tööandjatele: õpilased tutvuvad töömaailmaga ja töökohtades hinnatud oskustega – k.a sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskustega nagu suhtlemine ja koostöö; tööandjad omakorda tutvuvad potentsiaalsete uute töötajatega – inimestega, kelle nad on välja õpetanud vastavalt oma standarditele.

Kaotada institutsioonilised takistused noortele seoses töö leidmisega

Kuna paljud noored sisenevad tööturule ajutiste lepingutega, on oluline tagada, et need ajutised töökohad oleks hüppelauaks stabiilsemate töökohtade saamiseks, mitte sari ebakindlaid olukordi, milles noored riskivad töötusega. Vähendada tuleks asümmeetriat töökaitseeaduste vahel, mis teevad tähtjaliste lepingute muutmise alalisteks lepinguteks firmadele kulukaks. Miinimumpalk, maksud ja sotsiaalsed panused vajavad ülevaatamist ja vajaduse korral kohandamist, et vähendada tööandjate kulutusi seoses väheste töökogemustega noorte töölevõtmisega.

Tuvastada n-õ vaateväljast kadunud NEET-noored ja aidata neil uuesti tööd leida

Valitsused peavad tuvastama kõik need miljonid NEET-noored, kellel on raske tööturule siseneda või kes on kaotanud töö. Avalikud tööhõiveteenused, sotsiaalsed institutsioonid ning haridus- ja koolitussüsteemid saavad aidata neil noortel leida tööd või omandada uuesti mingit liiki uut haridust või väljaõpet. Noorte ning tööhõive- ja haridusasutuste vaheline vastastikuste kohustuste süsteem aitaks tuvastada ja abistada NEET-noori. Vastutasuks sotsiaalsete hüvede eest peaksid noored registreerima end sotsiaalsetes institutsioonides või avalikes tööhõiveteenustes ning võtma meetmeid, et valmistada end ette tööturu jaoks, k.a edasise hariduse ja väljaõppe omandamise kaudu.

Sobitada paremini kokku noorte oskusi ja töökohti

Tööjõu jaoks vajalike oskuste ettenägemine ja nende oskuste arendamine haridus- ja väljaõppesüsteemides aitaks vähendada lahknevusi noorte oskuste ja töökohtade vahel. Kuna paljudel tööandjatel on raske hinnata uute noorte töötajate oskusi, eriti komplekssete haridussüsteemidega riikides, saaksid hariduse pakkujad ja äri sektor teha koostööd, et luua kvalifikatsiooniraamistikud, mis kajastaks täpselt uute koolilõpetanute tegelikke oskusi.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglisis- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil

rights@oecd.org või faksinumbril: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

Lugege inglisekeelset täisversiooni **OECD iLibrary's!!**

© OECD (2014), *OECD Skills Outlook 2015: Youth, Skills and Employability*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/9789264234178-en